

MAIJU KEYNÄÄN
LAUKKUKAUPPATUTKIMUKSEEN
LIITTYVIÄ ITÄKARJALAISTEN
HAASTATTELUJA

Vihko III

Vihko III

Haastatellun nimi	syntymäaika ja -paikka	haastatteluaika ja -paikka	sivu n:o
Kyöttinen, Pekka Konoinp. ent. Kyötti	1883 Repola Omelle	1951 Polvijärvi	1
Lahelma, Aleksi Yrjönp.		1974 Helsinki	11
Lahelma, Jelena Spiireint. o.s. Loginoff	1890 Vuokkiniemi kk	1951 Isokyrö 1953 Isokyrö	13 ✓
Laine, Matti Huotarinp. ent. Karvonen	1889 Kiestinki Suurijärvi	1951 Oulu	21
Laine, Pekka (Huotari) Yrjönp. ent. Antipin	1892 Vuokkiniemi Pirttilahti	1954 Kälviä	37 ✓
Laine, Veera Huotarint. o.s. Homanen	1888 Kiestinki Suurijärvi	1951 Oulu	67
Lampi, Teppo Iisakinp. ent. Lipkin	1899 Vuokkiniemi Kasköla	1951 Kauhajoki	73 ✓
Lehto, Pekka Vaselinp. ent. Potapoff	1895 Uhtua kk	1954 Kuusamo	85
Leinonen, Santeri Nikolainp. ent. Levontjeff	1887 Kiestinki Kiisjoki	1957 Helsinki	113
Lesonen, Katri Pekant. o.s. Bogdanoff	1885 Kontokki Akonlahti	1953 Eno	117
Levanen, Pekka Jussinp.	1886 Vuokkiniemi Lammajärvi	1954 Teuva	123
Lipkin, Hannes (Iivana) Huotinp.	1884 Vuokkiniemi Iutala	1953 Vöyri	145 ✓
Lipponen, Jussi Huotinp. karj. Lipkin	1894 Vuokkiniemi kk Tuhkaniemi	1954 Kurikka	175 ✓
Lipponen, Jussi Huotinp.	1897 Vuokkiniemi kk	1951 Ilmajoki 1954 Ilmajoki	199 ✓
Lipponen, Lukki Simanant. o.s. Vasarinen	1881 Vuokkiniemi Selvananniemi	1953 Isokyrö	219 ✓
Lipponen Outi Jyrint. o.s. Lipkin l. Lipponen	1889 Vuokkiniemi Lammajärvi	1954 Ilmajoki	227 ✓
Lipponen, Vasili Iikanp.	1901 Vuokkiniemi	1951 Nivala	233 ✓
Lipponen, Vaseli Iivananp.	1882 Vuokkiniemi kk	1953 Jalasjärvi	247 ✓

Loskin, Anni Aleksint. o.s. Jakovleff	1893	Kiestinki Vaarakylä	1951	Karjaa	255
Loskin, Stepan Petterinp.	1884	Kiestinki Kiisjoki	1955 1973	Virkkala Virkkala	263
Louhikoski, Jenny Suavant. o.s. Partajeff	1887	Uhtua kk	1953	Rovaniemi	289
Louhikoski, Otto (Ohvo) Anttoninp. ent. Ahvanasieff eli Ohukainen	1889	Uhtua kk	1953 1955	Rovaniemi Rovaniemi	295
Lukin, Onni	1899	Repola Roukkula	1955	Ilomantsi	321
Lukkanen, Jelena o.s. Alekseijeff	1880	Repola Kolvasjärvi	1955	Liekka	329
Luoto, Irene Kallent. ent. Remsujeff	1903 1910-1922	Korsnäs Vuokkiniemi Viiksimyssalmi	1953	Närpiö	339
Luoto, Ville Kallent. ent. Remsujeff	1900	Vuokkiniemi Viiksimyssalmi	1951	Kurikka	349
Lusma, Uljas Uljaskanp. ent. Bogdanoff	1888	Kontokki Akonlahti	1954	Suomussalmi	383
Maksimainen, Risto	1875	Rukajärvi Ontrosenvaara	1951	Kuhmo	403
Markoff, Kadri Iivanant. o.s. Djementjoff	n. 1873	Tunkue Kevättämäjärvi	1954	Sotkamo	421
Mattinen, Pekka Teppanap. ent. Matveijeff	1879	Vuokkiniemi kk	1955 1959	Naantali Helsinki	429

Itäkarjalaisten kiertokauppaa koskevia kysymyksiä.

A. Kertojan elämänvaiheita.

- Kertojan nimi.
 „ osoite.
 Syntymäaika.
 Syntymäpaikka (pitäjä, kylä).
 Avioliittoon-meno-aika, puolison entinen sukunimi sekä hänen entinen koipaikkansa.
 Asuinpaikat syntymästä lähtien aikamäärineen sekä missä tehtävissä ollut eri asuinpaikoissa.

B. O m a k o h t a i s t a .

- I. Olitteko ennen kiertokaupalle lähtöä käynyt Suomessa? Missä? Minkä ikäisenä? Mistä syystä?
- II. Ensimmäinen matka kiertokaupalle Suomeen:
1. Lähtöaika Itä-Karjalasta (vuosi, vuodenaika).
 2. Matkanteko:
 - a) Mitä teitä kuljitte (mahdollisimman tarkkaan paikkoja mainiten)
 - b) Minkä osan matkasta kuljitte jalan, minkä kulkuneuvoilla)
 - c) Lähdittekö matkalle yksin? (Keiden seurassa lähditte?)
 - d) Oliko matkan johto jotenkin järjestetty? Miten?
 - e) Missä yövyttiin? Yöpymiskustannukset.
 - f) Miten ruokailu oli järjestetty (eväät, ostoruoka)? Ruokailukustannukset.
 - g) Tapahtumia matkalla (kilpasoudanta vesimatkoilla yms.)
- III. Kuinka pitkän ajan perästä palasitte Karjalaan ensimmäiseltä kiertokauppamatkalta? Mihin vuodenaikaan? Matkanteko (ks. edellisen kysymyksen a-g kohtia). Milloin teitte ensimmäisen, milloin viimeisen kiertokauppamatkan Suomeen?
- IV. Kävittekö kiertokaupalla Suomessa joka vuosi vai viivyttekö Suomessa useita vuosia peräkkäin? Olivatko kiertoajat riippuvaisia vuodenaajoista? Miten?
- V. Kulkivatko myöhemmät matkanne Itä-Karjalasta kiertokauppapaikalle ja sieltä takaisin samoja teitä ja samalla tavoin kuin ensi kerralla (ks. II kysymyssarjan 5. ja 6. kohtia)?
- VI. Kauppakierros (päämajapaikasta takaisin samaan paikkaan):
1. Kiertoalue: Pitäjä, kylät, yöpymispaikat (talon ja kylän nimi) kiertojärjestyksessä.
 2. Kuinka kauan kauppakierroksella viivytte?
 3. Yövyittekö vakituisissa paikoissa? Yöpymismaksu.
 4. Ruuan hankinta. Maksu ruuasta.
 5. Yksin vai toisten kanssa? Kenen tai keiden kanssa?
 6. Jalan (laukkua kantaen vai käsirattailla ja kelkalla kuljettaen) vai ajoneuvoilla?
 7. Julkisesti vai viranomaisia kaihtaen (esim. metsäpolkuja kulkien)?
 8. Myyntitavarat (Mitä rihkamaa? Millaisia kankaita? Mitä kappaletavaraa?).
10. Missä rahoja säilytitte matkalla yöpyessä?
11. Kaupanteko:
- a) Tinkivätkö ostajat?
 - b) Miten laskitte myymienne tavaroiden yhteishinnan (pääsälaskuna, kynää, helmitaulua tms. apuna käyttäen)? Olitteko luku- ja kirjoitustaitoinen?
 - c) Annoitteko tavaraa velaksi? Kuinka pitkän ajan kuluttua vaaditte velan takaisin? Suoritettiinko velat määräaikoina? Ryhdyittekö erikoistoimenpiteisiin, ellei maksu määräaikana tullut?
 - d) Vaihdoitteko tavarun loppuun, nahkoihin tms. Mitä vaihtotavara teitte?
 - e) Ostitteko väestöltä jotain? Mitä? Mitä ostetuille tavaroille teitte?
12. Tilasiko väestö teiltä tavaraa- Minkä laista?
13. Miten mahdolliset vapaa-ajat kauppakierrojen aikana vietitte?
14. Väestön suhtautuminen:
- a) Viranomaisten (jouduitteko tekemisiin viranomaisten kanssa ja jos jouduitte, miten se päättyi?)
 - b) Paikallisten kauppiaiden.
 - c) Muun kansan (Pitkö väestö suotavana tuloanne heille ja miksi pitivät?)
- VII. Kulkivatko eri kiertokauppiat eri tahoilla pitäjää vai samoissa taloissa?
- VIII. Mitä (tai mitkä) oli päämajapaikkanne? Sovititteko sinne menonne määrättyyn aikaan viikosta? Kauanko siellä viivytte? Järjestittekö tavaranhankinnan, saunassa käynnin ym. siellä olo aikaan, siis kauppakierrojen väliaikaan?
- IX. »Liitot«:
1. Oletteko kuulunut liittoon (tai liittoihin)? Ketkä muut kuuluivat samaan liittoon (nimet ja kotipaikat)?
 2. Oliko liitossa eriarvoisia jäseniä (tavaranhankkijat, tavalliset kiertokauppiat, palkatut repunkantajat tai sellaiset palkolliset, jotka möivät tavaraa isäntiensä laskuun)? Kuka oli liiton johdossa? Missä asemassa Te ja liiton muut jäsenet olitte?
 3. Mitä etua liittoon kuulumisesta oli?
 4. Liittopaikan nimi.
 5. Korvaus liittopaikasta.
 6. Kuinka pitkän ajan kuluttua kokoonnuitte liittopaikkaan? Kokoonuivatko kaikki yhtäaikaan?
 7. Kauanko liittopaikassa viivytte?
 8. Miten liitossa-oloaika vietettiin?

- X. Markkinoilla ja toripäivillä käynti:
1. Missä olette käynyt markkinoilla ja toripäivillä? Säännöllisesti vai ei?
 2. Mihin aikaan vuodesta niitä on pidetty? Kuinka kauan ne kestivät?
 3. Missä tarkoituksessa markkinoille ja toripäiville menitte (myymään tavaroita, ostamaan markkinoilta tai toripäiviltä tai tukkuliikkeistä, tapaamaan Itä-Karjalasta markkinoille saapuvia omaisia tai muita tuttuja jne.)?
 4. Mitä markkinoilla möitte?
 5. Mitä markkinoilta ostitte?
- XI. Kauppatavaran hankinta:
1. Kuka tavarat hankki?
 2. Mistä ne hankittiin?
 3. Ostettiinkö tavara osittain tai kokonaan velaksi? Kuinka pitkäksi aikaa luottoa myönnettiin? Muut luotonsaantiehtot.
 4. Hankittiinko tavaraa määräaikoina?
 5. Tapahtuiko hankinta tilaamalla (toisten välityksellä, kirjeellisesti, puhelimitse) vai itse tukkuliikkeessä käymällä.
 6. Miten tavarat hankintapaikoista tuotiin (kantaen, hevosella, rautateitse jne.)?
- XII. Millaisessa yhteydessä olitte kotiin Itä-Karjalassa (kirjeellinen yhteys, mitä ja miten lähetettiin kotiin ym.).
- XIII. Mistä muusta perheenne sai elatusta paitsi kiertokaupasta?

C. Yleistä.

- I. Keitä omasta suvustanne on käynyt kiertokaupalla? Missä? Milloin?
- II. Keitä omasta kylästänne on käynyt kiertokaupalla? Missä? Milloin?
- III. Keitä kotipitäjänne muista kylistä on käynyt kiertokaupalla? Missä? Milloin?
- IV. Mitä tiedätte Itä-Karjalan muitten pitäjien kiertokaupasta? Missä suhteessa kotipitäjäläisten kiertokauppa erosi muitten käymästä kiertokaupasta jne.)?
- V. Kulkivatko samojen sukujen, kylien, pitäjien miehet kiertokaupalla samoilla seuduilla (esim. kiestinkiläiset Lounais-Suomessa, vuokkiniemeläiset Pohjanmaalla jne.)?
- VI. Oliko olemassa erikoisia kiertokauppasukuja? Minkä nimisiä ja miltä paikkakunnalta lähtöisin?
- VII. Mitä tapauksia voitte mainita avioliitoista itäkarjalaisten kiertokauppiaitten ja suomalaisten kesken? (miehen ja vaimon kotipaikat sekä avioliittoonmeno aika suunnilleen)?
- VIII. Keiden kiertokauppiaiden tiedätte muuttuneen paikallisiksi kauppiaksi (nimi, koti-

paikka Itä-Karjalassa, missä paikallinen liike, milloin perustettu)?

- IX. Ovatko itäkarjalaiset käyneet kiertokaupalla muualla kuin Suomessa? Missä?
- X. Mitä uutta opitte Suomessa? Miten niitä toteutitte käytännössä kotiseudullanne?
- D. Varsinaisen kysymyssarjan ulkopuolelta.
- I. Mistä sukunne perimätiedon mukaan on tulut asuinpaikalleen Itä-Karjalassa?
 - II. Mikä on ollut syynä suvun sinne siirtymiseen-

VASTAAJIEN HUOMIOON.

1. Kysymyssarjan kysymyksiä ei ole tarpeen vastaussarjaa laadittaessa toistaa, vaan vastauksen eteen voi asettaa kysymykseen liittyvän merkinnän (esim. B. II. 1).
2. On tärkeää, että jokainen kysymys huomioidaan siitä huolimatta, ettei kaikkiin mahdollisesti pystytä selvitystä antamaan. Tällaisten selvitystä vaille jääneitten kysymysten kohdalle on merkittävä »En tiedä», »En muista» t.m.s. aina sen mukaan, mikä vastauksen puuttumiseen on syytä ja merkiksi siitä, että kysymys kuitenkin on huomioitu. — On selvää, että tiedot on annettava niin totuudenmukaisesti kuin se inhimillisesti muistin puitteissa on mahdollista.
3. Koska kysymysten joukossa on ehkä myös sellaisia, jotka eivät liity vastaajan omakohtaiseen kokemuspöörin, on sellaisissa kohdissa mainittava, keneltä vastaaja mainitut tiedot on saanut, tai jollei hän sitä muista, kuitenkin, että asian muilta on kuullut. Tämä oman muistitiedon ja muilta kuullun tarkka erottaminen on tärkeää, koska sen pohjalla voidaan päätellä tiedon luotettavuusaste (omakohtaiseen kokemukseen perustuvat tiedot varmempia kuin muilta kuullut).
4. Jos vastaajan mielessä on sellaisia itäkarjalaisten kiertokauppaan liittyviä asioita, joita kysymyssarjassa ei esiinny, olisi näistäkin syytä kirjoittaa (esim. johonkin kiertokauppiaseen liittyvät erikoismuistot, jonkun tukkukauppiaan itäkarjalainen kiertokauppias-asiakaspiiri, joku itäkarjalaisten kiertokaupan hyväksi toiminut henkilö). — Yksityisten tapahtumien kertominen (esim. viranomaisten suhtautumisen yhteydessä) voi luoda lisävaloa kysymykseen.

Vastaukset lähetetään Karjalan Sivistysseuralle, os. Helsinki, Kasarmik. 25 C 14. Seura maksaa lähetyksestä aiheutuvat posti- ym. kulut.